

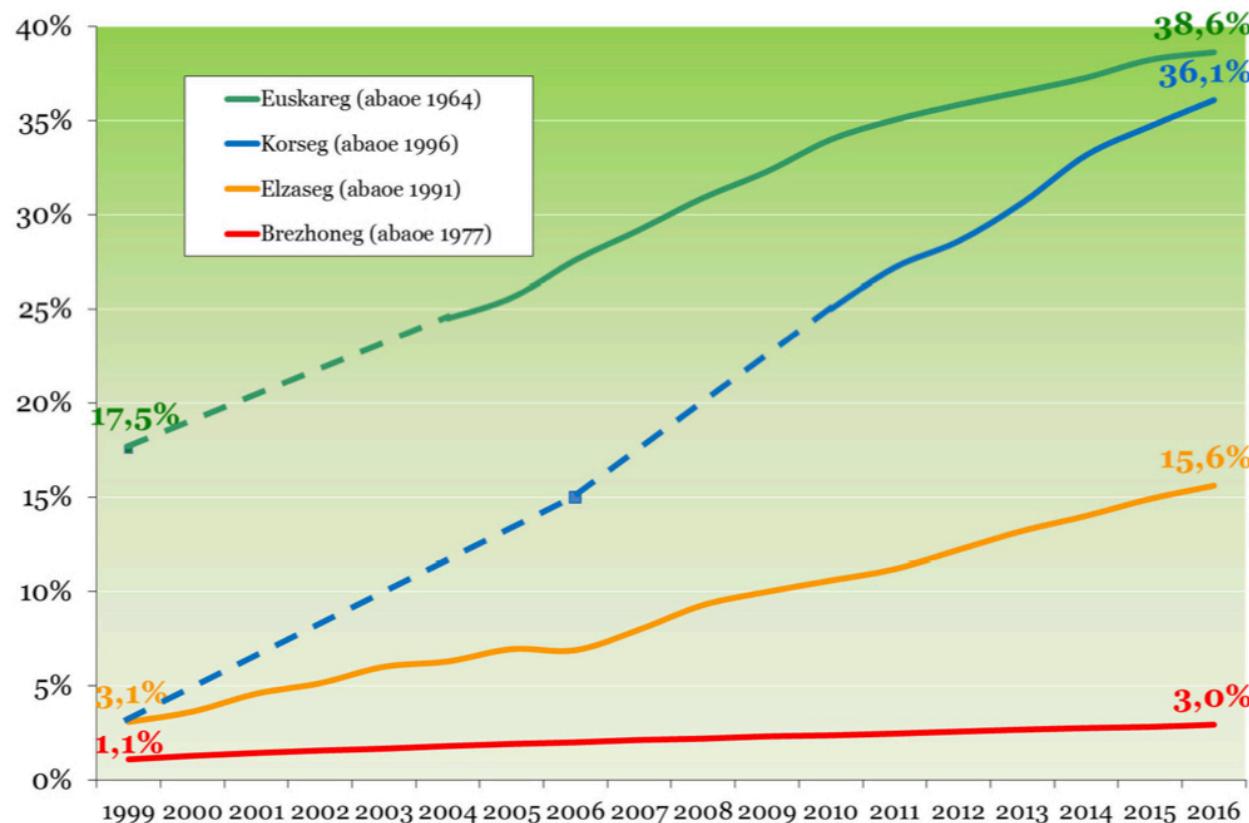
Emvod-meur kentañ Sadorn 26/05/18 Kemper

Digoradur : stad ar c'helenn brezhoneg

Hizivaet d'an 21/07/18

Ar c'helenn divyezhek

Keñveriañ feur ar c'helenn divyezhek evit ar brezhoneg ha yezhoù all Frañs er 1^añ derez

Kreskiñ a ra well-wazh dregantad ar skolidi 1^añ derez er c'helenn divyezhek eus 2,1 poent bep bloaz e Korsika, 1,2 boent en Euskadi, 0,7 poent en Elzas ha 0,1 poent e Breizh.

- Ur c'hresk « lentik » e-keñver ar rannvroioù all e Frañs (0,1 % bep bloaz)
- 92 % eus ar skolioù-mamm e Breizh ne ginnigont hentad divyezhek ebet !
En Euskadi-Norzh : 65 % a ginnig un hentad divyezhek !

(mammennoù : ofis publik ar brezhoneg, ar c'helenn divyezhek e 2016)

Ar c'helenn divyezhek

« Ha pa vefe eus ar c'helenn divyezhek abaoe 40 vloaz e Breizh n'eus evit c'hoazh **steuñv diorren ebet da vat na politikerezh youlek ebet douget gant ar pennadurezhioù er c'hontrol diouzh ar pezh a c'hoarvez e Korsika, Elzas hag Euskadi** »

(mammenn : klozadur « ar c'helenn divyezhek e 2015 », ofis publik ar brezhoneg)

17 000 skoliad e 2017 n'eo ket trawalc'h : 3 % a skolidi divyezhek e Breizh (4 departamant). Mantrus eo chom gant pal an 20 000 bugel e 2020. Ar memes pal a oa bet lakaet gant ar rannvro e 2004 da dizhout e 2010... !

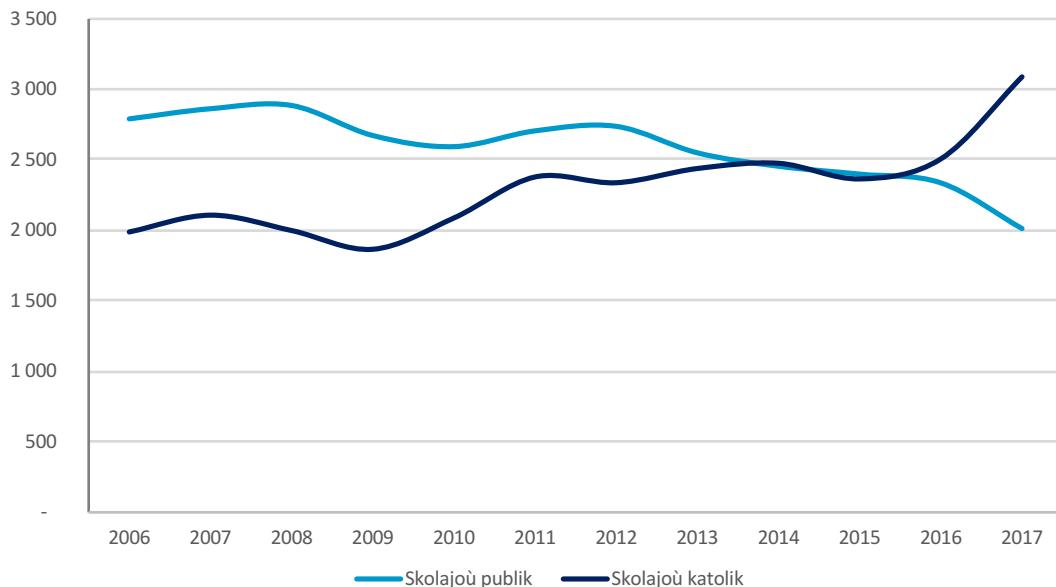
« Ma vez dalc'het d'al lusk kreskiñ zo bremañ e vo ret **gortoz ouzhpenn 100 vloaz a-raok ma errufe d'ar brezhoneg d'ar feur zo hani an elzaseg (15,6 %)** »

(mammenn : klozadur « ar c'helenn divyezhek e 2016 », ofis publik ar brezhoneg)

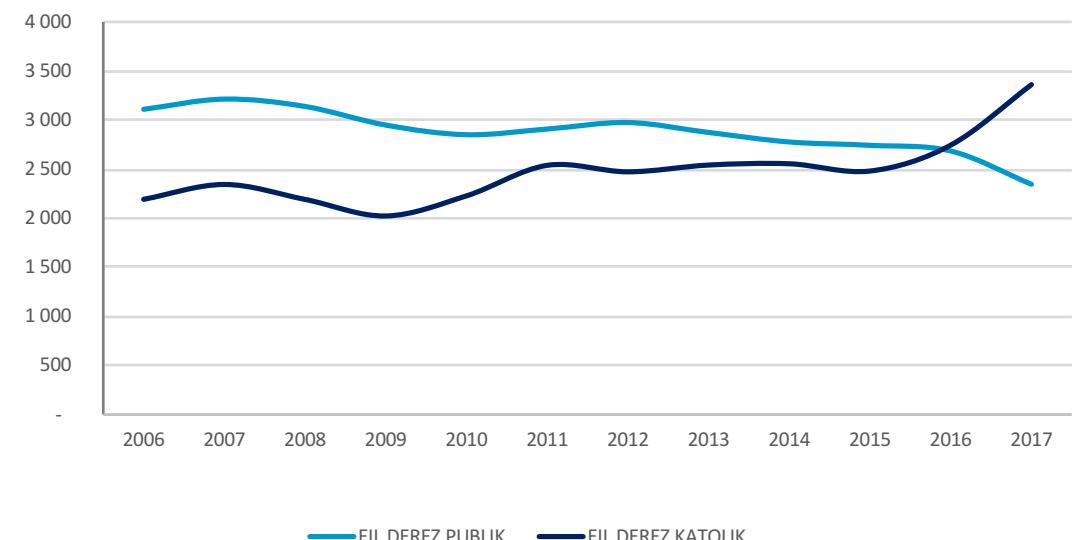
brezhoneg evel danvez da zibab : skolaj-lise

Emdroadur an niver an niver a skolajidi

Emdroadur an niver an niver a skolidi (skolaj+lise)

- Er c'helenn publik : ur c'hinnig o vont war-gil er skolaj c'haozh, stabil el lise
- Er c'helenn katolik : ur c'hinnig bevennet da 2 zepartamant (29 / 22)

(mammenn : « ar c'helenn brezhoneg evel danvez da zibab –bloavezh skol 2016-2017)

brezhoneg evel danvez da zibab : skolaj-lise

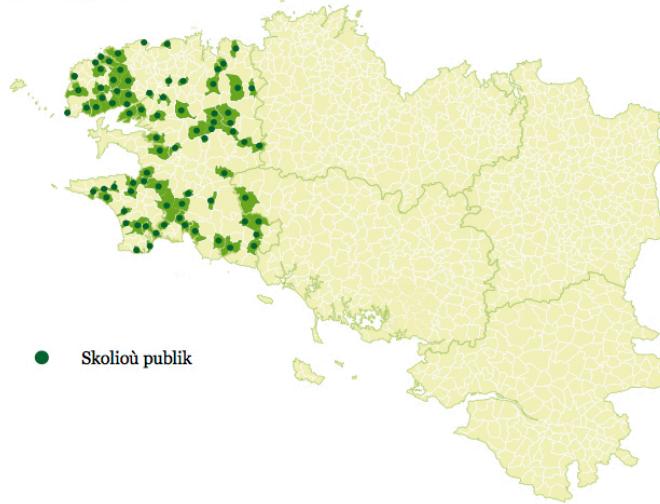
- Aet eo kalz war gil ar c'hinnig kentelioù en 10 vloaz diwezhañ : kalz kentelioù zo bet serret, tost **3 gwech muioc'h a liseoù a oa ur c'hinnig enno 10 vloaz zo.**
- **Serret eo** bet ar c'hentelioù e **18 lise publik hag e 26 skolaj** en 10 vloaz diwezhañ.
- padal eo skrivet en Emglev Stad-Rannvro 2015-2020 e tleo bezañ hollekaet ar c'hinnig da holl skolajoù ha liseoù Akademiezh Roazhon... Un emdroadur kontrol 'zo !

« L'état s'efforcera d'ouvrir progressivement l'enseignement du breton LV2-LV3 et les options breton et gallo à l'ensemble des établissements du second degré »

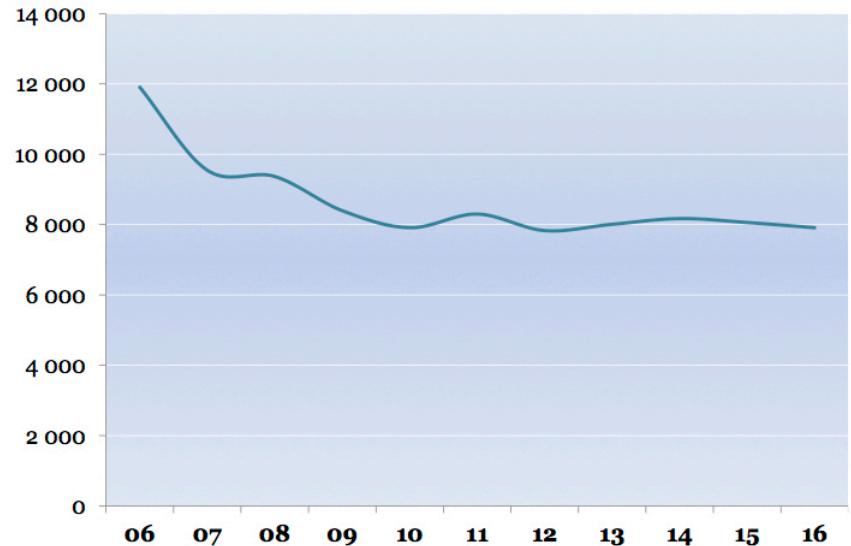

Tañva d'ar yezh er skolioù kentañ derez

Ar c'hinnig e distro-skol 2016

Emdroadur an niver a skolidi gant un tañva er 1^{añ} derez e Breizh

- Ur c'hinnig bevenet e Penn-ar-bed : **un digresk** er skol-vamm (- 0,7 %) har er skol-gentañ (-1,7 %) (bloavezh 16_17)
- 27 % eus ar skolioù-mamm publik unyezhek a ginnig abadennoù tañva ha 8 % er skol-gentañ er 29

(mammenn : « ar c'heleññ brezhoneg evel danvez da zibab –bloavezh skol 2016-2017)

Tañva d'ar yezh er skolioù kentañerez

- En emglev stad-rannvro 2015-2020 e oa skrivet :

« Dans le premier degré, une attention particulière sera portée à la possibilité d'offrir une sensibilisation à la langue et à la culture bretonne dans l'enseignement, afin que les élèves puissent se familiariser avec le patrimoine régional y compris en adaptant les outils pédagogiques nécessaires. La mise en place progressive d'une initiation à la langue en cycle 3, dans le cadre de l'horaire normal des cours, comme cela est le cas en Finistère pour certaines écoles publiques sera encouragée . »

- 3 bloaz goude : ...Ul lizher kaset d'arrektordi kensinet get Prezidant ar rannvro ha Prezidantez kuzul departmant 29 evit goulenn ma vo lakkaet e pleustr an diviz-mañ !

Tañva d'ar yezh er skolioù kentañ derez

- Hag er Mor-Bihan, un intrudu soutenet get ar rektorez nevez !
- Ne glot ket gant mellad 27, « lezenn da addiazezañ ar skol » :

« Dans les académies concernées, l'apprentissage complémentaire d'une langue régionale sera favorisé et le bilinguisme français-langue régionale sera encouragé dès la maternelle. »

- Ha ne glot ket ived gant spered programm skol-vamm 2015 (*dizoloiñ al liesseurted yezhel*)

L'anglais dès La maternelle

L'exposition précoce à une langue étrangère permet aux élèves d'apprendre plus facilement d'autres langues et de mieux maîtriser leur langue maternelle. L'enfant dispose, en effet, de potentialités d'apprentissage linguistique qui se réduisent considérablement voire disparaissent si elles ne sont pas exploitées.

Cette sensibilisation, dès le plus jeune âge, permet de :

- susciter une appétence pour les langues et une ouverture aux autres,
- donner le plaisir de la conversation en langue étrangère,
- percevoir les sonorités étrangères, le jeune enfant étant très réceptif aux oppositions sonores et pouvant les reproduire très facilement,
- comparer les langues et donc, renforcer sa maîtrise de la langue maternelle.

Par un apprentissage ludique

- à partir de situations vécues et d'activités familiaires (rituels, jeux, comptines...), en écoutant, disant, chantant, les élèves produisent progressivement des énoncés, commencent à communiquer tout en prenant plaisir à jouer avec une autre langue,
- par la lecture en anglais, les élèves prennent conscience des différences et des similitudes culturelles tout en développant leur curiosité.

RTD

Dans les classes maternelles des écoles publiques de 22 communes

Allaire, Carentoir, Férel, Guer, Hennebont, Josselin, Kervignac, Lanester, Le Bono, Lorient, Malansac, Moréac, Moustoir Ac, Ploeren, Ploermel, Plumelin, Réguiny, Saint-Avé, Saint-Gérand, Saint-Pierre-Quiberon, Theix, Vannes.

Tañva d'ar yezh er skolioù kentañ derez

- **Éveil à la diversité linguistique** (*program skol-vamm 2015*)

« *À partir de la moyenne section, ils vont découvrir l'existence de langues, parfois très différentes de celles qu'ils connaissent. (...) Dans des situations ludiques (jeux, comptines...) (...), ils prennent conscience que la communication peut passer par d'autres langues que le français : **par exemple les langues régionales, les langues étrangères et la langue des signes française (LSF)** ».*

Al lezenn addiazezañ ar skol 2013

- **Koulskoude, abaoe ma eo bet lakaet da dalvezout mellad L 312-10 e Kod an deskadurezh el lezenn da addiazezañ ar skol e miz Gouere 2013, e ro ar mellad-se ar galloud d'ar strollegezhioù lec'hel da aozin an doare da gelenn ar yezhoù bihanniver dre sinañ ur c'henemglev gant ar Stad.**
"Leur enseignement (ndlr : des langues et cultures régionales) est favorisé prioritairement dans les régions où elles sont en usage. Cet enseignement peut être dispensé tout au long de la scolarité selon des modalités définies par voie de convention entre L'Etat et les collectivités territoriales où ces langues sont en usage !"
- **E Breizh, n'eus bet lakaet araokadenn vrás ebet da dalvezout evit treuzkas ar yezh . Dister en ur mod eo ar c'henemglev Stad-rannvro evit treuzkas yezhoù Breizh sinet d'an 20 a viz Here 2015.**

Emglevioù stad-rannvro er rannvroioù all

- En Elzas eo bet divizet da vat ur politikerezh youlek gant ur **c'henemglev-stern 2015-2030** hag ur **c'henemglev oberiant 2015-2018** sinet d'an 1ñ a viz Even 2015
- ✓ En Elzas, 15,6% eus ar skolidi a zo en un hentenn divyezhek er c'hentañ derez. Er gevrat Rannvro-Stad sinet e miz Even 2015 eo bet lakaet ar pal da dizhout 25 % eus ar skolidi en hentad divyezhek o kregiñ er 6vet divyezhek
- ✓ ar rannvro Alsaz (kozh) hag an daou zepartamant o deus gouestlet 3 M€ / bep bloaz evit an 3 bloavezh o tont er c'henemglev evit an deskadurezh 2015-2018)

Emglevioù stad-rannvro er rannvroioù all

- **E Korsika : ur c'henemglev nevez sinet d'an 2 a viz Du 2016 gant ar pal hollekaat ar c'helenn divyezhek.**
  - ✓ Ur youl evit hollekaat ar c'helenn divyezhek er gevrat Stad- Korsika bet sinet e miz Du 2016 (2016-2020)
  - ✓ Palioù : 35 % eus ar vugale er c'helenn divyezhek er c'hentañ derez,
  - ✓ 100 % eus ar skolidi o deus ur c'helenn eus ar c'horseg e 2015 (3 eurvezh bep sizhun : muioc'h evit un tañva eo met KELENN ar yezh !)
  - ✓ Budjed ar strollegezh lec'hel evit padelezh ar gevrat steuñv : 3,6 M€.

Hag ur c'helc'hлизher nevez evit ar c'helenn divyezhek : perak ?

- **Lamet eo bet an holl elfennoù pedagogel eus ar c'helc'hлизher 2017-072 (12/04/17) nevez** diwarbenn ar c'helenn divyezhek anvet (*circulaire relative à l'enseignement des langues et cultures régionales*) e-keñver ar c'helc'hлизher kozh 2001-167 (5/09/2001) (*modalités de mise de l'enseignement bilingue à parité horaire*) :
  - ✓ palioù pedagogel, barregezhioù kehentiñ, barregezhioù lenn, kelenn al lenn, ar skrid, alioù pedagogel ....
- Kaset e bet neuze d'ar gelennerien un notenn anvet « *enseigner en classe bilingue quelques repères* » e Breizh....
- **RAK reolennouù disheñvel zo bremañ evit ar c'horseg, an euskareg, ar brezhoneg, an okitaneg** daoust ma talc'h an deskadurezh Stad da lavaret « *ar memes reolenn evit an holl* ».

Lakaat palioù evit kalite ar yezh

- Ne c'heller ket embann ez eus kement a vugale en hentennouù divyezhek ma n'int ket gouest da gomz e brezhoneg o tont er-maez eus ar skol !
- E **Euskadi-Norzh** eo bet termenet ur **steuñv a-fed palioù yezh** hag aotreet eo bet ar skolioù-mamm en deskadurezh stad hag en deskadurezh katolik da vont war-zu ar soubidigezh en ur mod « arnodel ».
- **Aotreet eo bet e Korsika d'ober memes mod** er c'henemglev sinet e miz Du 2016.
- Er c'hendividizad sinet e **Korsika**, nevez zo, e vo kinniget **prantadoù hir stummañ : etre 40 eurvezh hag 90 eurvezh bep bloaz**, erlec'hiet e vint gant kelenerien erlerc'herien.

Structuration qualitative
Les 7 orientations définies dans le volet 2 :

Orientación 1 : elaborar un documento programático de la lengua basque a través de la programación de los contenidos y la formación de los profesionales para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua basca.
Orientación 2 : establecer las estrategias de formación continua y continua de los profesionales para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua basque.
Orientación 3 : producir un documento programático de la lengua basque dentro del sistema educativo que integre las competencias lingüísticas y culturales de los profesionales para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua basque.
Orientación 4 : establecer un sistema de evaluación para la formación continua y continua de los profesionales para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua basque.
Orientación 5 : establecer una estrategia para la formación continua y continua de los profesionales para la enseñanza y el aprendizaje de la lengua basque.

LA STRUCTURATION QUALITATIVE DE L'ENSEIGNEMENT DU BASQUE ET EN BASQUE

Volet 2 de la programmation pluriannuelle
Orientations et mise en oeuvre

(Adopté par le Conseil d'Administration de l'OPLB en janvier 2008)

1er et 2nd degré - toutes filières	Orientation 1 : Structurer le dispositif d'apprentissage de la langue basque à l'école par la définition des compétences à atteindre et la mise en œuvre des procédures d'évaluation et de certification, à tous les niveaux pour l'ensemble des filières
1er degré - toutes filières	Orientation 2 : Adapter les dispositifs de formation initiale et continue des enseignants du 1 ^{er} degré à la prise en compte des besoins liés aux spécificités d'un enseignement bilingue pour l'ensemble des filières
	Orientation 3 : Produire un document d'orientation pour l'organisation des enseignements dans les écoles bilingues du premier degré, tenant compte à la fois des impératifs d'acquisition des connaissances et compétences du socle commun et de la spécificité de l'enseignement bilingue
1er degré - bilingue à parité horaire	Orientation 4 : Mettre en œuvre un nouveau mode opératoire pour la préparation des décisions d'attribution et de retrait des moyens d'enseignement pour les écoles bilingues alliant calcul théorique des besoins et organisation pratique des enseignements Orientation 5 : Permettre et accompagner des expérimentations pédagogiques nécessitant l'augmentation du nombre d'heures d'enseignement en basque dans les sections bilingues du 1er degré
1er et 2nd degré - immersion	Orientation 6 : Finaliser une convention entre l'Education Nationale et la fédération Seaska définissant des outils de gestion partagés concernant l'affectation des moyens d'enseignement du premier degré, la fixation des dotations horaires du second degré, les modalités d'ouverture de nouveaux établissements et l'évaluation des capacités linguistiques
2nd degré - bilingue à parité horaire	Orientation 7 : Mettre en œuvre un plan de consolidation de l'enseignement bilingue en collège et lycée par l'augmentation des heures d'enseignement dispensées en langue basque

Emglev Rannvro Breizh - Stad 2016-2021

- Prientiñ an emglev rannvro-stad kentañ gant ar pal kaout ur gwir politikerezh youlek evit ar c'helenn brezhonek war patrom ar C'horsika

✓ pal a fed niver a vugale en hentadoù divyezhek adtalvoudekaet

✓ ur gwir steuñv diorren liesvloaziek gant palioù resis sifret ha termenet dre zepartamantoù ha dre dakadoù ha lakaet e pleustr gant steuñvoù oberoù bloaz

✓ **lakaat an diarbennoù a zere da dalvezout evit ober d'an troc'h evit tremen eus ar 1ñ d'an eil derez digreskiñ** : poloù kempoell diazezet war ur c'hinnig solut er 1ñ derez, doujañ d'ar parded euroù : euroù hanter-hanter rik (ur giladenn zo bet gant kelc'hлизher 2017 war an niver a eurvezhioù e brezhoneg er **skolajoù** : "ce dispositif **tend** vers un enseignement à parité horaire » a zo skrivet bremañ e-lec'h « un enseignement de langue et culture régionales (...) permettant **d'atteindre progressivement** un enseignement à parité en français et en langue régionale » (2001) da lavaret eo n'eo ket mui ur pal da dizhout da vat ken) , dedennañ an dud, aesaat an treuzdougen betek ar skolajoù, liseoù

Emglev Rannvro Breizh - Stad 2016-2021

- ✓ Lakaat diazezañ un hentad divyezhek kentañ en eil derez teknologel, micherel, labour-douar ha mor
- ✓ Broudañ ar strollegezhioù lec'hel da stummiñ e brezhoneg ar SASM (skoazellerien arbennikaet skolioù-mamm – ATSEM) , an EBS (eilerien buhez skol – AVS) , ar vuhezourien droskol er skolioù-mamm ha skolioù-kentañ ha Lakaat e pleustr ur steuñv stummadur dibaouez get ar c'humunioù, ha kinnig ur skoazell evit erlec'hiañ an dud e-pad o stummadur.
- ✓ Palioù a-fed kalite ar yezh (skouer Euskadi-Norzh)

Emglev Rannvro Breizh - Stad 2016-2021

- ✓ **Uhelaat live brezhoneg ar skolaerien hag ar gelennerien :** Ur gwir stummadur dibaouez evit gwellaat an doareoù da gelenn e brezhoneg, kinnig emgavioù etre ar skolaerien/kelennerien diwar benn kudennouù ha diskoulmoù ar c'helenn brezhoneg bep bloaz...
- ✓ **Uhelaat an dregantad a bostoù evit ar CRPE ditar** da greskiñ : un araokadenn vrás eo bet gounit e 2015 e vefe lakaet en emglev ez afe 15% (ha 20% ar buanañ ar gwellañ) eus goloiad postoù an Akademiezh war-zu ar c'helenn divyezhek (Ministrerezh an deskadurezh o strishaat e 2018 an niver hollek a bostoù roet da Akademiezh Roazhon). Dav eo dont a-benn da lakaat an dregantad-se da greskiñ c'hoazh en emglev da zont. E Korsika da skouer emaint gant "da nebeutañ 40%" (hag e gwirionez o dez 50%).
- **lakaat 'barzh ar jeu an departamantoù breizhat iveau :** sinet eo bet gant departamant Penn-ar-Bed ur brastres yezh 2016-2021 a zo e bal tremen d'un niver a vugale eus 7 % en hentadoù divyezhek da 10-15 % en hentadoù divyezhek a-benn 6 bloaz.

KLOZADUR

Mall eo paouez gant ar politikerezh yezh ambroug ar
brezhoneg d'ar marv er c'helenn brezhoneg !